

Opvolging van de aanbevelingen uit het **visitatierapport ODA**

Dit plan beschrijft de acties die de Omgevingsdienst Achterhoek (ODA) zal ondernemen om de aanbevelingen uit het visitatierapport op te volgen. Het doel is om de organisatie verder te professionaliseren, bestuurlijke betrokkenheid te vergroten en een robuustere dienst neer te zetten naast de huidige toekomstvisie.

Omgevingsdienst
Achterhoek

Inhoudsopgave

Aanbevelingen en uitwerking	3
1. Toets je eigen oordeel	3
2. Ontwikkeling van uitvoeringsdienst naar omgevingsdienst	3
3. Benut het momentum voor verandering	4
4. Breng meer structuur aan in de organisatie en leg zaken beter vast	5
5. Prioriteer en stuur scherper	5
6. Breng elkaar in positie	6
7. Laat alle deelnemers hun verantwoordelijkheid nemen	6
Monitoring en Evaluatie	7
Conclusie	7

Aanbevelingen en uitwerking

In dit hoofdstuk worden de aanbevelingen uitgewerkt in acties.

1. Toets je eigen oordeel

Aanbeveling

ODA en het bestuur hebben een uitgesproken opvatting over het oordeel dat anderen over de dienst vellen, maar neem de gelegenheid om het eigen oordeel te toetsen aan de ontwikkelingen die zich extern en intern voordoen. Ga na wat de maatlat moet zijn om de kwaliteit van een omgevingsdienst te beoordelen.

ODA en bestuur zijn tevreden over de huidige werkwijzen, maar bij die opvatting zijn kanttekeningen te plaatsen: administratieve processen/vastlegging van afspraken, projectmatig werken, datakwaliteit, actualisatie van vergunningen en het strak projectmatig aanpakken van de risicoanalyse zijn onderwerpen die meer aandacht vergen.

ODA en het bestuur moeten hun oordeel over de eigen werkwijze toetsen aan externe ontwikkelingen en kwaliteitsmaatstaven.

Acties

Om een meer objectieve blik op de organisatie te krijgen, zal ODA de eigen processen en werkwijzen vergelijken met best practices bij andere omgevingsdiensten. Daarnaast zullen er interne zelfevaluaties en reflectiesessies worden georganiseerd met medewerkers en bestuur om kritisch te kijken naar doorontwikkelpunten. De eerste stap is een gezamenlijke toekomstvisie op te stellen.

Ook zal een externe audit worden uitgevoerd door een onafhankelijke partij om de kwaliteit van processen, administratie en databeheer te verbeteren.

2. Ontwikkeling van uitvoeringsdienst naar omgevingsdienst

Aanbeveling

Over deze ontwikkeling zouden ODA en zijn bestuur intensiever met elkaar in gesprek moeten. Benut daarbij de omgevings- en risicoanalyse. Hoewel de risicoanalyse nog niet af was tijdens de visitatie, is de inschatting van de commissie dat bij de aard en omvang van het bedrijvenbestand van de ODA een grotere formatie hoort. Een formatie passend bij dit bedrijvenbestand kan naar verwachting van de commissie ook bijdragen aan een organisatie die zelfstandig robuust is. Praat met elkaar over morgen!

ODA en het bestuur moeten structureel in gesprek over de transitie naar een strategischere rol.

Acties

Om de ontwikkeling van ODA van een uitvoeringsdienst naar een strategische omgevingsdienst te ondersteunen, zal er een structurele overlegcyclus worden ingevoerd tussen ODA, het bestuur en de ambtelijk opdrachtgevers.

Dit overleg zal zich richten op de strategische positionering van ODA en de rol die de organisatie de komende jaren moet vervullen. Tegelijkertijd zal er een organisatie-ontwikkelingstraject worden gestart waarin wordt gekeken naar de noodzakelijke groei en capaciteitsbehoefte.

Om deze ontwikkelingen te ondersteunen, wordt een scenario-analyse opgesteld waarin verschillende toekomstbeelden en bijbehorende formatiebehoefte worden geschetst.

3. Benut het momentum voor verandering

Aanbeveling

Er zijn een aantal ontwikkelingen gaande die maken dat er momentum voor verandering is: extern is er sprake van een sterk veranderende omgeving, het IBP heeft een ontwikkelingsrichting voor OD's opgeleverd, de staatssecretaris heeft aangegeven dat er actie moet worden genomen op het volgens de criteria van het IBP niet robuust zijn van omgevingsdiensten, waaronder ODA; tenslotte heeft de provincie Gelderland een standpunt bepaald ten aanzien van de gewenste configuratie van de omgevingsdiensten in Gelderland. Intern geven medewerkers aan dat zij en de organisatie toe zijn aan een volgende stap.

Gebruik de huidige ontwikkelingen om de organisatie sterker en toekomstbestendig te maken.

Acties

Er zijn op dit moment verschillende interne en externe ontwikkelingen gaande die het juiste momentum bieden om veranderingen door te voeren. Om deze kans te benutten, zullen deze acties vanuit de aanbevelingen worden toegevoegd aan het te actualiseren organisatieplan.

De in 2024 ingevoerde omgevingswet, de robuustheidscriteria uit het IBP en de complexer wordende vraagstukken rond milieu zoals ZZS, stikstof etc. vragen om verdere specialisatie. Daardoor nemen de adviesvragen van onze partners toe. De nieuw opgestelde risicoanalyse laat zien dat de organisatie versterkt moet worden om aan deze ontwikkelingen tegemoet te komen. Hiervoor worden groei- en ontwikkelscenario's uitgewerkt.

Om draagvlak te creëren binnen en buiten de organisatie, wordt er een communicatieplan ontwikkeld dat medewerkers en stakeholders actief betreft bij de veranderingen. Ook zullen er reguliere evaluatiemomenten worden ingepland om de voortgang van deze veranderingen te monitoren en waar nodig bij te sturen.

Daarnaast heeft het bestuur op 23 april 2025 de directeur de opdracht gegeven om de verkenning te starten met Omgevingsdienst Veluwe en Omgevingsdienst de Vallei. Deze verkenning heeft het doel om de meerwaarde te onderzoeken van de verschillende opschalingsmogelijkheden.

4. Breng meer structuur aan in de organisatie en leg zaken beter vast

Aanbeveling

Pragmatisme, flexibiliteit en creatief gebruik maken van de talenten van medewerkers zijn sterke punten van de organisatie, maar nu ODA is gegroeid en waarschijnlijk nog verder zal groeien, ontstaat er behoefte aan meer structuur. De groei vraagt ook aandacht voor de soft skills.

Creëer meer structuur in processen, verantwoordelijkheden en besluitvorming.

Acties

Nu ODA groeit en waarschijnlijk nog verder zal groeien, ontstaat er behoefte aan meer structuur in de werkprocessen en besluitvorming. Daarom wordt er een kwaliteitssysteem en -handboek geïmplementeerd waarin alle belangrijke werkprocessen worden vastgelegd en gestandaardiseerd. Daarnaast zullen er trainingen worden georganiseerd om de soft skills van medewerkers te verbeteren, zodat samenwerking en leiderschap binnen de organisatie worden versterkt.

Tot slot wordt er een duidelijke taak- en rolverdeling opgesteld binnen en tussen teams om duidelijkheid over verantwoordelijkheden te versterken en efficiëntie te bevorderen.

5. Prioriteer en stuur scherper

Aanbeveling

Het pragmatisme, de flexibiliteit, de terughoudendheid in sturing, en het creatief omgaan met talenten heeft ODA gebracht waar de organisatie nu is, maar voor de volgende fase is een andere benadering nodig. 'Start with the end in mind'. Bepaal vooraf welke resultaten je op welke termijn met je inspanningen wilt bereiken. Op dit moment worden wel veel zaken opgepakt, maar veel minder worden ook afgemaakt. Door projectmatiger te werken kan hierin verbetering worden gebracht.

Formuleer duidelijke doelen en richt de organisatie projectmatiger in.

Acties

Om de effectiviteit van de organisatie te verhogen, zal ODA een projectmatige werkstructuur invoeren waarin taken duidelijker worden geprioriteerd. Dit betekent dat er vooraf duidelijke doelstellingen en meetbare resultaten worden vastgesteld, die vervolgens gemonitord kunnen worden. Hierdoor kan beter worden gestuurd op de voortgang en wordt voorkomen dat projecten blijven liggen.

Daarnaast zal er jaarlijks een strategische sessie worden georganiseerd met directie en teamleiders waarin de belangrijkste prioriteiten voor de organisatie worden vastgesteld en waar nodig bijgesteld.

6. Breng elkaar in positie

Aanbeveling

ODA, bestuur en ambtelijk opdrachtgevers benutten elkaars kracht onvoldoende. Zo betreft ODA het ambtelijk vooroverleg niet tijdig in de voorbereiding en agendering van DB/AB vergaderingen, zodat ambtelijk opdrachtgevers niet in positie komen en hun bestuurders niet kunnen voeden met relevante informatie. Omgekeerd kunnen ambtelijk opdrachtgevers op deze manier ODA niet voeden met lokale inzichten.

Verbeter de afstemming tussen ODA, bestuur en opdrachtgevers.

Acties

Een goede samenwerking tussen ODA, bestuur en ambtelijk opdrachtgevers is cruciaal voor een effectieve dienstverlening. Om de afstemming te verbeteren, worden er gezamenlijke en individuele overleggen ingevoerd met de ambtelijke opdrachtgevers, zodat zij tijdig worden geïnformeerd en betrokken zijn bij het besluitvormingsproces van het bestuur.

Daarnaast zal ODA haar voorbereiding en afstemming op bestuursvergaderingen verbeteren, zodat bestuurders op hun beurt beter onderbouwde beslissingen kunnen nemen.

Ook worden er periodieke themabijeenkomsten georganiseerd waarin kennis en inzichten worden gedeeld, waardoor samenwerking tussen de verschillende partijen wordt versterkt.

7. Laat alle deelnemers hun verantwoordelijkheid nemen

Aanbeveling

Ondanks het geringe belang is het opvallend te noemen dat de provincie Gelderland zelden of nooit aanwezig is bij de bestuursvergadering. Dat geldt ook bij deze visitatie. Daarmee is één eigenaar totaal niet aangehaakt. De overige deelnemers zouden kunnen bekijken of niet meer taken van de provincie en/of van gemeenten kunnen worden overgedragen aan ODA zodat een zo robuust mogelijke dienst ontstaat en er gewonnen wordt aan kwaliteit. Nu is de omvang bescheiden.

Vergroot de betrokkenheid van provincie Gelderland en andere deelnemers.

Acties

Om de robuustheid van ODA te vergroten, is het essentieel dat alle deelnemers, inclusief de provincie Gelderland, hun verantwoordelijkheid nemen. Daarom zal er een overleg worden georganiseerd met de provincie om te bespreken hoe zij haar rol binnen ODA beter kan vervullen.

Daarnaast wordt er een analyse uitgevoerd om te onderzoeken welke taken van gemeenten en de provincie eventueel kunnen worden overgedragen aan ODA, zodat de organisatie efficiënter en effectiever kan opereren.

Monitoring en Evaluatie

De voortgang van de uitvoering van dit plan wordt bewaakt door middel van kwartaal-rapportages, die worden besproken in het Dagelijks Bestuur (DB). Halverwege 2025 wordt een eerste evaluatie uitgevoerd, waarbij wordt gekeken naar de voortgang van de acties en de behaalde resultaten. Op basis hiervan kunnen aanpassingen worden gedaan waar nodig. In het eerste kwartaal van 2026 wordt een eindrapportage opgesteld waarin de effectiviteit van de genomen maatregelen wordt beoordeeld en eventuele vervolgstappen worden bepaald.

Conclusie

Met dit plan van aanpak zet Omgevingsdienst Achterhoek concrete stappen om de aanbevelingen uit het visitatierapport te implementeren. De focus ligt op professionalisering, structuur en strategische ontwikkeling, zodat ODA toekomstbestendig blijft en zijn dienstverlening verder kan verbeteren. ODA zal de acties uit dit plan van aanpak integreren in de overige ontwikkelacties zoals het plan van aanpak voor het IBP.